

Glede slabega materialnega položaja je bil sprejet sledeči predlog: Z ozirom na naraščajočo draginjo, ki jo prav posebno občuti gorenjsko učiteljstvo, naj posreduje sekcija pri oblasteh, da se to stanje popravi, sicer zapade učiteljstvo še v večje dolge, kakor je že sedaj. Učiteljstvu naj se povrne vsaj odtegljaji pri zadnjih redukcijah, poročenim učiteljem pa naj se da za enako delo enak zaslužek.

Predlog sekcije glede izpremembe pravil se prečita in odobri. Tov. nadz. poroča, da sekcija glede razreševanja šol. uprav. ni popolnoma konsekvantna. Na eni strani priporoča, da se šol. uprav. ne razrešujejo svojih dolžnosti, na drugi strani pa ima v pravih točno rečeno, da naj se šol. uprav. s polnimi službenimi leti razrešijo upraviteljskih dolžnosti. Glede napredovanja učiteljskega se soglasno sprejme predlog nadz. tov. Rupreta, da učiteljstvo avtomatično napreduje. Predavanje tov. R. Debelaka o etičnem in estetičnem izživljanju kmeta je bilo vzorno, oblika posrečena, kar je dokazovalo burno odobravanje.

Za banovinsko skupščino se odobrijo sledeči predlogi:

1. Dnevničarjem in pripravnikom naj se zniža članarina.

2. Zastopniki našega društva naj pridejo v sekcijijski finančni odsek.

3. V pisarni JUU naj se zaposlijo brezposelni učit. abiturienti.

4. Tov. Lapajnar predlaga, da naj zaradi gnotne stiske učiteljstva izhaja »Učit. tovaris« na štirinajst dni in rubrika, kaj pišejo časopisi o učiteljstvu, naj se ukine, ker to izve vsakdo že iz dnevnikov. Tako bi se lahko vsaj nekoliko znižala članarina.

Za delegate na banovinsko skupščino so bili izvoljeni sledeči tovariši: Rant, Malenškova, namestnik Kus.

Na državno skupščino v Skopje pojde društveni predsednik tov. Rant, v primeru potrebe pa tudi tov. Rape.

Ker ni bilo drugih predlogov, zaključijo predsednik zborovanje, želeč učiteljstvu najboljših počitnic. Tov. Kusova nam je kot domaćica pripravila kosilo v šoli in le prehitro je minil tako lep dan, preživet med tovariši. F. Rant, preds. Kus, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo skupno z ormoškim društvom dne 17. IV. v Ormožu. (Poročilo je dospelo 17. VII. — Ur.)

Takoj v začetku zborovanja se tov. predsednik in izbrani beseda spomni dveh umrlih tovarišev: Lapajnet in Stoklasa.

Predsedniško situacijsko poročilo je vsebovalo vprašanje amandmana o delnem celibatu učiteljic, šolska in prosvetna vprašanja, učiteljska vprašanja in vprašanja otroka v splošnem. In v tem smislu gledano, nas ta vprašanja dovedejo do vprašanj pridobitne, ekonomske, socialne in kulturne politike današnje družbe. Bistvo sodobnosti šole in učiteljevega udejstvovanja mora biti zato postavljeno le na sodobno strukturo družbe, na sodobni položaj, ki je okrog otroka, učitelja in šole. Učiteljski pokret naj bo res pokret, in sicer v okviru strokovnega vglabljanja in študija.

Poročilo o Učit. pokretu sta podala za ormoško društvo tov. Klemenčič, za ptujsko pa tov. Šegula. Prvi je podal zgodovinski pregled učiteljevega dela pred narodom in poudaril, da so razmere take, da mora učitelj poznati razmere in da je pomembnost pokreta ravno v tem, ker je vztriknil od spodaj. Tov. Šegula pa je tolmačil program in prečital nekaj poročil o pokretni misli v raznih časopisih in revijah. Hotel je s tem tudi na zunanji poudariti, da je Učit. pokret na pravi poti.

Tovarišica Kerblerjeva je podala referat o svojem delu in izkušnjah s Fleretovo čitanko. Vidrova čitanka ni psihološki in fiziološki utemeljena kot Fleretova, ki je zgrajena na temelju novodobnih načel. — Spajanje glasnikov je znana težava v elementarnem razredu. Vzrok ji je navadno napačen postopek brez spojitve optične zaznave k ustni spojitvi, kar pa sta dve duševni funkciji. Po Fleretovi čitanki pa daje deca sama ustno spojitve, in sicer zavestno. Tudi pisanje zahteva Fleretova čitanka v drugi polovici leta, dočim v splošnem začnemo istočasno s čitanjem, kar je brez vsakih vaj in potrebne fiziološke priprave po dognanji ameriških psihologov preuranjeno.

loški utemeljena kot Fleretova, ki je zgrajena na temelju novodobnih načel. — Spajanje glasnikov je znana težava v elementarnem razredu. Vzrok ji je navadno napačen postopek brez spojitve optične zaznave k ustni spojitvi, kar pa sta dve duševni funkciji. Po Fleretovi čitanki pa daje deca sama ustno spojitve, in sicer zavestno. Tudi pisanje zahteva Fleretova čitanka v drugi polovici leta, dočim v splošnem začnemo istočasno s čitanjem, kar je brez vsakih vaj in potrebne fiziološke priprave po dognanji ameriških psihologov preuranjeno.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

POLJSKO ŠOLSTVO

Statistični oddelek poljskega ministrstva prosvete je izdal ob koncu šolskega leta brošuro o osnovnih problemih organizacije ljudskih šol, ki jo je uredil znani poljski pedagog Marijan Falski. Delo vsebuje obširen statistični material za razdobje od 1920. do 1935. leta — ki je sestavljen s pomočjo številčnih diagramov in tabel, kar je neobhodno potrebno za študij razmer, v katerih se nahaja narodno šolstvo na Poljskem. Iz tega materiala posnemamo nekoliko podatkov. Šoloobveznih otrok je bilo na Poljskem v letu 1934/35. vsega 5.198.000. Od tega števila obiskuje šolo povprečno 88,8 %. Najmanjši procent šoloobiskujočih otrok je v luckem okraju 65,1 %, a največji v poznanskem okraju, kjer znaša 98,6 %. Ogromna večina otrok, ki hodijo v šolo, obiskuje javne ljudske šole, in sicer 4.541.202 ali 95,9 %. V privatne šole hodi samo 145.000 otrok, kar znaša 3,1 %, a v srednjih šolah se nahaja samo 1 %, to je 47.448 otrok, ki so šoloobvezni. Število učiteljstva znaša 72.372 tako, da odpade na enega učitelja povprečno 63,2 učencev, kar je mnogo preveč. Po zakonskih predpisih bi morala

Razvila se je enkrat stvarna debata, ki je končno izzvenela v nujnost enotnih čitank v našem srezu. Z glasovanjem se je članstvo obeh društev, ormoškega in ptujskega, odločilo za Fleretovo čitanko in je bila sklenjena tudi tozadevna resolucija.

Izvoli se petčlanski odbor, ki si razdeli med seboj posamezna poglavja zakona o nar. šolah in katerim pošljejo upravitelji vse tozadevne predloge, ki jih pretrese in si jih osvoji učiteljstvo na domači konferenci.

Tajnik:

Andrej Debenak.

Predsednik:

Drago Zupančič.

imeti Poljska 99.200 učiteljev, iz česar je razvidno, da je primanjkljaj zelo občuten. Učilnic imajo 67.625, a na eno učilnico odpade 68,5 učencev.

Predlog za reformo poljskega pravopisa.

Zigmunt Żegilewicz je nedavno izdal interesantno knjigo pod naslovom »Projekt reforme poljske abecede, v kateri pletira, da se namesto dosedanjega zelo kompliciranega in neofonetičnega poljskega pravopisa vzame enostavnejši pravopis; v glavnem gre za znake č, ś, ż... kakor jih imajo vsi ostali Slovani. V knjigi kaže na številne težkoče pri čitanju in pisanju skupin, kot so: brz, sprz, czrz, wstrz, wszz itd., a na koncu dokazuje kakšne koristi bi nastale, ako bi se sprejela ta reforma, na nekaterih primerih pisanih z reformirano abecedo.

Vsekakor bi predlagana reforma koristila ne samo Poljakom samim, nego bi tudi zelo olajšala študij poljskega jezika vsem ostalim Slovanom pa tudi drugim. Razumemo sicer moč tradicije, ki se protivi taki reformi, toda imeli smo tudi mi že slično reformo, ki nam ni prinesla nikake škode.

Novosti na knjižnem trgu

—k Nova Gruda. Pravkar je izšla 6. številka Grude, mesečnika za kmetstvo prosvete. Revija, ki je namenjena zlasti kmetiskim fantom in dekletom, bo z užitkom čital tudi vsak šolavec. Vsaka številka prinaša več člankov z najrazličnejšo vsebino, pesmice, poročila o prosvetnem delovanju kmetске mladine, o tekmah koscev in žanjic in o raznih mladinskih manifestacijah. Pod rubriko »Svetovna opazovalnica« ba beremo zanimive razprave o raznih dogodkih po svetu. Izredno privlačno je tudi zaglavje »Kmetiska žena in dekle — za njene roke in srce« — pod katerim se vrstijo članki o raznih ženskih zadevah, o vzgoji, zdravstvu, poleg receptev za naše gospodinje, praktičnih nasvetov in mnogo drugega poučnega gradiva. Prav zanimiva je tudi razlaga tujih besed in za razvedrilo še zabavni del. Pestrost lista pa silno povečajo lepe slike in razni posrečeni simboli. Revija je izredno cenena, saj stane letno le 25 din in se naroča pri upravi, Tavčarjeva ulica 1, Ljubljana.

—k »Zemljiška knjiga«. Sestavil in uredil ravnatelj zemlj. knjige v p. Anton Spendè v Ljubljani. Knjiga vsebuje naslednje glavne dele: I. O zemljiški knjigi vobče. II. Zgledi (vzorci) prošenj. III. Pogodbe in druge listine. IV. Takse. V. Vpisi v zemljiško knjigo. VI. Kakšna je glavna knjiga? Zgledi vpisov v vložkih. VII. Stvarno kazalo. Celotni obseg knjige: 164 strani. Upoštevanj so vsi novejši zakoni in predpisi vstevši fin. zak. za leto 1937/38. — Cena knjigi, vezani v fino črno platno, 44 din. Po pošti v ščitnem kartonu 3 din več. — Plačljivo za učitelj-

stvo tudi v štirih obrokih po položnicah. Naroča se pri založnici in pri knjigarnah. — Ocena. »Slovenski Pravitnik«, čigar urednik je univerz. profesor g. dr. Rudolf Sajovic, je objavil v svoji letošnji junijski številki sledečo oceno g. sodnika apelacijskega sodišča dr. Pajnič Edvarda o tej knjigi: Avtor je znan strokovnjak v sodnopisarniškem poslovanju, posebno v stvarih zemljiške knjige. Že v letih 1911. in 1919. je izdal dvojce priročnih del te vrste, a njegova letošnja, pravkar izdana knjiga z gornjim naslovom prekaša po obsegu in vsebini prejšnji dve. — Razdeljena je na šest poglavij in naravno vsebuje prvo nauk o zemljiški knjigi po veljavnih določbah ne le Zz., temveč tudi vse ono, kar je treba vedeti vsem onim, ki poslujejo v tej panogi sodnega delovanja, o drugih važnih predpisih in institucijah (n. pr. o notarskih aktih, napravi in evidenci zemljarinskega katastra itd.). Na tem mestu bi nasvetoval za primer druge izdaje te knjige, da bi odseku o sestavi in pomenu zemljarinskega katastra bilo pridejano kratko navodilo, (mogoče s sodelovanjem geodeta), kako naj se katastrska mapa praktično uporablja pri sod. zemljiškotknjižnih uradih in kako na licu mesta, dalje, kako naj se po sodniku ali zemljiškotknjižnem uradniku napravljajo — seveda v preprosti primerih — pravilni naris v mapni meri po naravnem položaju. V drugem poglavju slede vzorci zemljiškotknjižnih prošenj, osobito onih, ki se tičejo pogostejših vpisov v zemljiško knjigo. V pripombah je opozorjeno na veljavne predpise celo iz najnovejše dobe (n. pr. fin. zak. za leto 1937/38.), po katerih se ravna običnost, taksiranje in potreba posvedoč z listinami ali s potrdili na njih. Važni se mi zde še posebno vzorci onih predznakanih listov, ki jih prejme od katastrskih uprav. Obrazložen je zemljiškotknjižni sodni in pisarniški postopek glede takih prošenj. — Krajše je III. poglavje z vzorci raznih pogodb in drugih listin, na podlagi katerih se utegnejo izvršiti vpisi. Povsod so upoštevani takšni predpisi in to ne samo glede na Zst., temveč tudi glede na nove določbe fin. zakona za leto 1937/38. in je ta važni predmet na straneh 85—95 še posebej s potrebno natančnostjo pregledno raztolmačen. — Praktična vrednost te knjige se najbolj pokaže v njenem četrtem poglavju, ki je tudi najboljše. Tu

so navedeni razni vpisi v najbolj priporočljivem besedilu, namreč vknjižbe, predznanbe, zaznambe v mnogobrojnih vrstah in podobitve. Pri tem (kakor že tudi pri primerih zn. predlogov) ni pozabljeno na predpise izvršilnega reda (oz. tudi novega zakona o izvršitvi in zavarovanju). To poglavje utegne znatno in ugodno vplivati na enotnost besedila vpisov, ki niso povsod in vselej brezhibni. — K temu poglavju priključi še krajše (V.), ki navaja nekaj celih zemljiškotknjižnih vložkov v pravilni obličnosti glavne knjige. — Knjiga zaključuje z obširnim stvarnim kazalom, ki znatno pospešuje njeno uporabljivost. — Najtopleje priporočam knjigo ne le sodnopisarniškega osebu, temveč tudi sodniškemu, notarskemu in odvetniškemu naraščaju; koristila bo pa tudi vobče vsem praktikom.

—k Slovenska matica je pravkar izdala svoje knjige za leto 1937. Izdala je za svoje člane — ki plačajo letno 50 din — naslednje štiri knjige: IV. del (zadnji) klasičnega španskega romana, Cervantesovega »Bistroumnega plemiča Don Kihota iz Manče«, v prevodu Stanka Lebna in z mnogimi ilustracijami Nikolaja Pirnata. Knjiga ima 380 strani. S tem četrtim delom je to veliko delo, ki spada v prevodno književnost slehernega kulturnega naroda, v slovenskem prevodu zaključeno. — Kot drugo knjigo je izdala Matica »Veliko puntarijo«, dramsko kroniko o slovensko-hrvaških kmečkih puntih znanega dramatika Bratka Krefta, čigar dramska dela so dosegla velike uspehe pri nas in tudi v tujini. V dramo nastopajo zgodovinske osebe: Matija Gubec, Ilija Gregorič, Gušetič, Pasanec, škof in ban Draškovič, grof Tahi, Alapič itd. Založnica je poskrbela za zelo lepo opremo in tisk te drame; opremljena je tudi z več lesorezi iz 16. in 17. stoletja. Knjiga ima 148 strani. — Tretja knjiga je Seliskarjeva pesniška zbirka »Pešmi pričakovanja«, v katero je pesnik zbral svoje najboljše pesmi od l. 1924. do letos. Knjiga ima 112 strani. — Četrta knjiga je Izidorja Cankarja prevod Kantovih »Dveh razprav«, in sicer sta to razpravi: »Razmišljanja o čustvu lepega in vzvišenega« in »K večnemu miru«. Posebno naj poudarimo uvod v knjigo, zgoščen esej o Kantu in njegovi filozofiji, ki ga je napisal univ. profesor dr. Boris Furlan. Knjiga ima 128 strani. Dodan je dvobarven portret Immanuela Kanta. — Vse štiri knjige obsegajo torej blizu 800 strani in jih dobe člani, ki plačajo letno 50 din, zastoj (broširane). Dobe se tudi vezane; za vezavo vsake knjige je doplačati 12 dinarjev. Član Slovenske matice postane lahko vsakdo, pristopnine ni. Toplo priporočamo. L. R.

—k Klaus Mann: Simphonie Pathetique. Ljubljana 1937. Izdala »Založba Hram«, ki izdaja letno 6 knjig. Vsaka knjiga obsega 300 do 400 strani. Vseh šest knjig stane vezano v platno 300 din, plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih. — Klaus Mannova Simphonie Pathetique je roman o Čajkovskem, ki ga je prevedel Vladimir Levstik. S to knjigo je obogatena naša prevodna literatura za delo, ki je znano v svetovni literaturi.

—k Dr. Fr. Ilešič: Svetosavski govor. V samozaložbi je izdal dr. Fr. Ilešič svoj svetosavski govor, ki ga je 27. januarja 1937. imel na svetosavski svečanosti v Zagrebu. — Govor vsebuje pet značilnih legend, ki so v njih zapodane misli, kaj bi rekel sv. Sava, če bi sedaj prišel v Jugoslavijo. Knjižica obsega 12 strani in predstavlja dobrodošel pripomoček za predavanja ob svetosavskih prslavah.

—k »Gospodinja«, glasilo Zveze gospodinj prinaša v svoji 6. številki sledeče: Obzorje gospodinje. — Domačnost in udobnost: Spalnica. — Razgled: Vtisi z občnega zbora JZZ. — Skrbimo za strokovno izobrazbo gospodinj, gostilničark in uslužbenk. — Gospodarstvo: Stanovanja v središčnih okrajih mestne občine ljubljanske. Delo pridnih rok. — Gospodinjstvo. — Naša prehrana. — List izhaja mesečno. Letna naročnina 25 din.

KDOR IZMED UČITELJSTVA BI VEDELA za res pošteno, snažno dekle, ki bi vodilo gospodinjstvo za dve osebi, se vljudno naproša, da sporoči naslov upravi lista pod značko »V bližini Celja«.

Ilke Vaštetove Roman o Prešernu

je naprodaj po sledečih cenah:

bibliofilska izdaja din 200.—

v platno vezan „ 100.—

v karton „ 80.—

Tudi v dveh ali štirih obrokih. Pri direktnih naročilih se odslej poštnina ne zaračuna. Naročajte torej na naslov: Ilke Vašte — Ljubljana, Lavričeva ulica 6

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tričkljev, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

Knjigarna

»Učiteljske tiskarne
regisrovane zadruge 3 omejeno zavezo«

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6
Podružnica Maribor,
palača banovinske granilnice

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! — I z d e l u j e diazo-amoniak-papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!